

Mida teha Euroopa tervemate hulka pääsemiseks?

Maris Jesse
11.aprill 2013

Üldine soovitus mida teha

Süüa mõistlikul määral ja tasakaalustatult

Liikuda aktiivselt vähemalt 30 min päevas

Mitte suitsetada ega viibida suitsuses keskkonnas

Mitte liialdada alkoholiga – juua vähe või üldse mitte

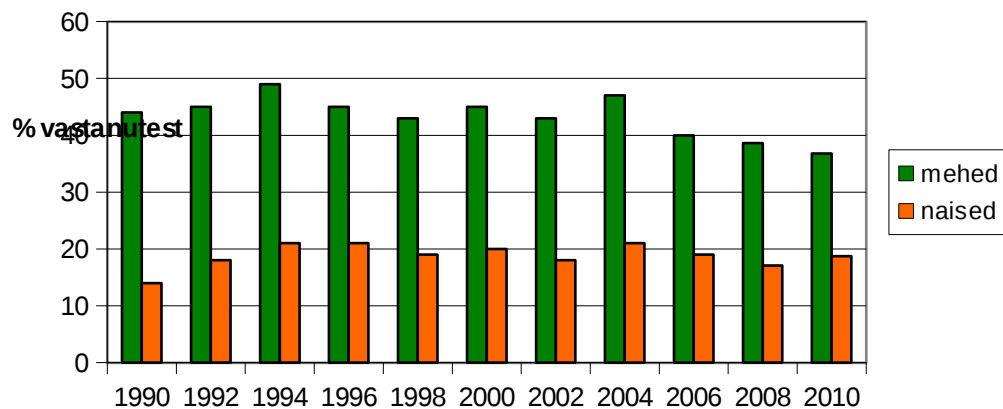
Mitte eksperimenteerida muude uimastitega

Kui tervis muret teeb, pöörduda arstile

Tervist mõjutavad tegurid

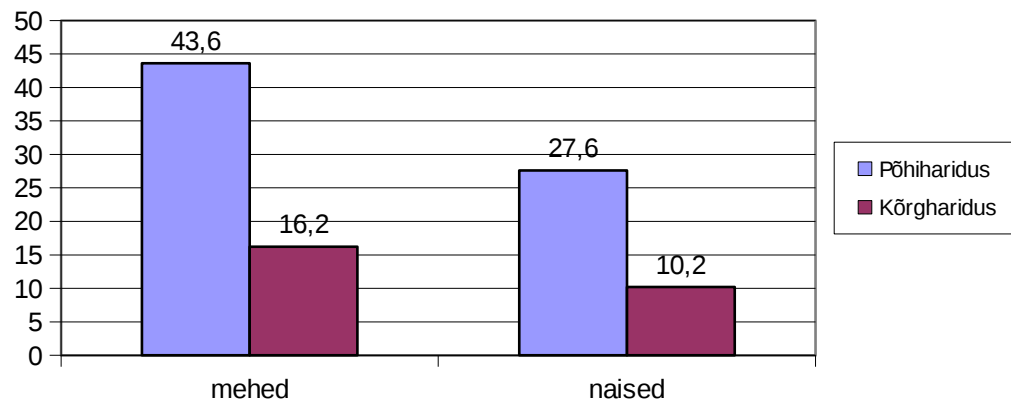

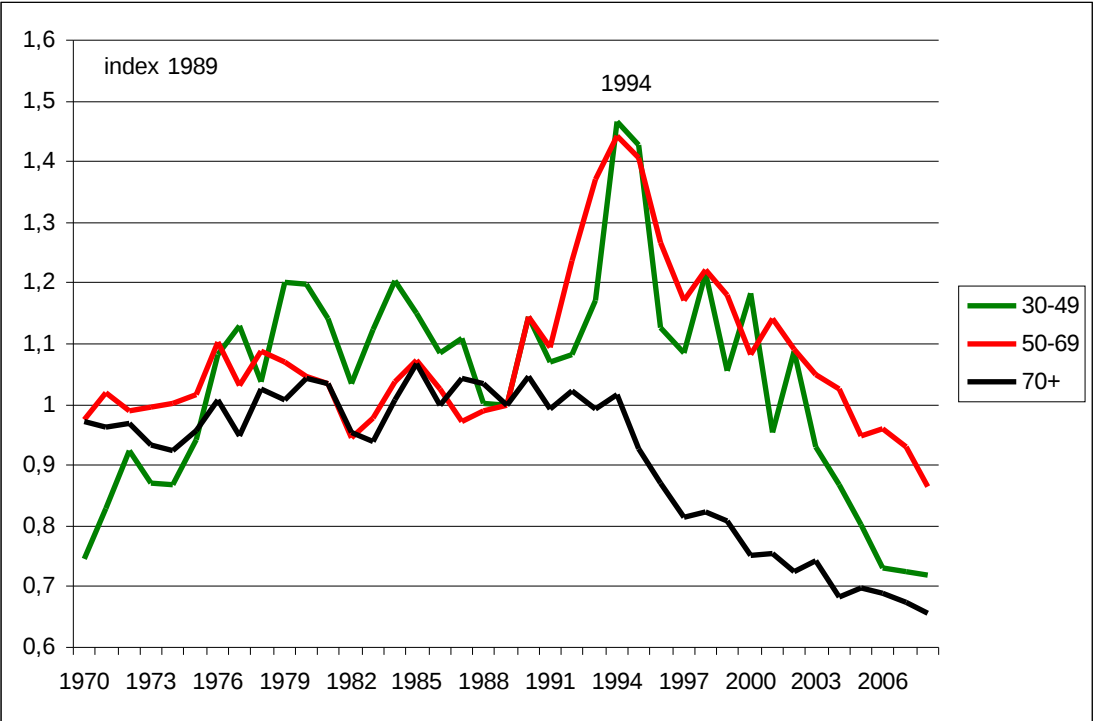
Igapäevasuitsetajad

**Täiskasvanud elanikkonna
tervisekäitumise uuring,
1990-2012**

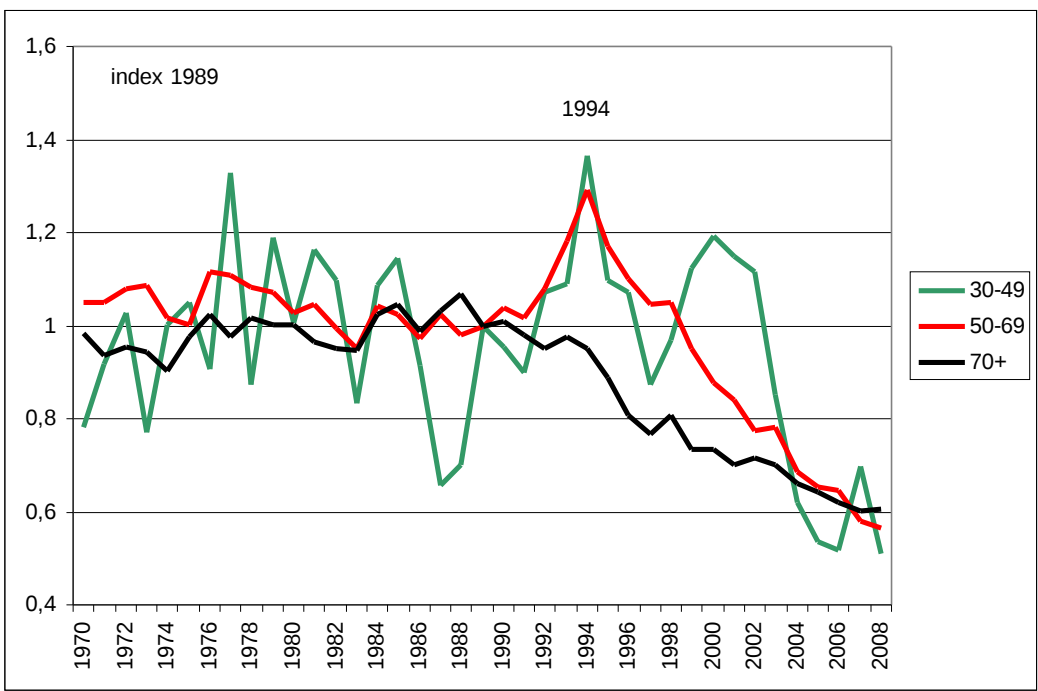
Igapäevasuitsetajad haridustaseme järgi, 2012

**Meeste
suremus
vereringeelundi
te haigustesse,
võrdlus 1989
aastaga (1-
punkti joon)**

**Naiste suremus
vereringeelundit
e haigustesse
langenud kõigis
earühmades
(võrdlus 1989. a)**

Tulemuste saamise eeldused:

erinevate samasuunaliste tegevuste koosmõju
piisavad ressursid
järjepidevus
soodus keskkond aitab kaasa

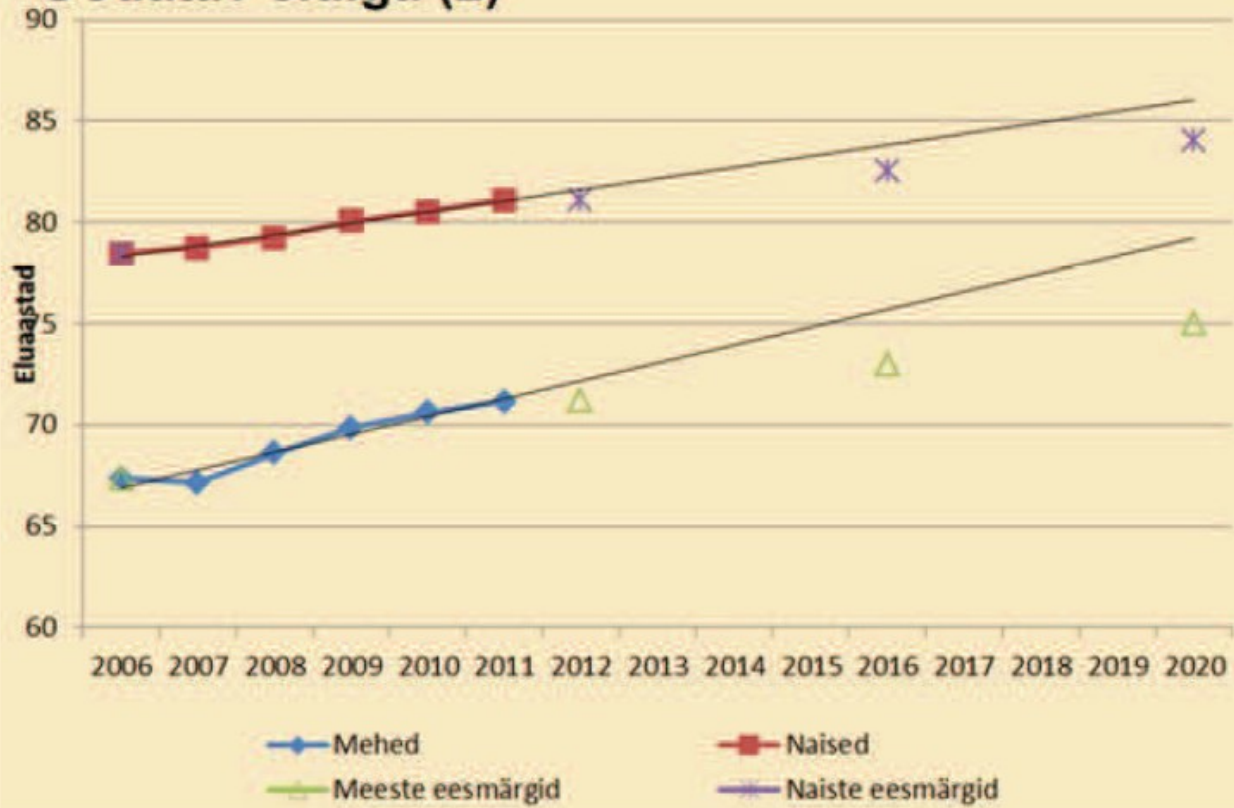
Kas eesmärk on olemas?

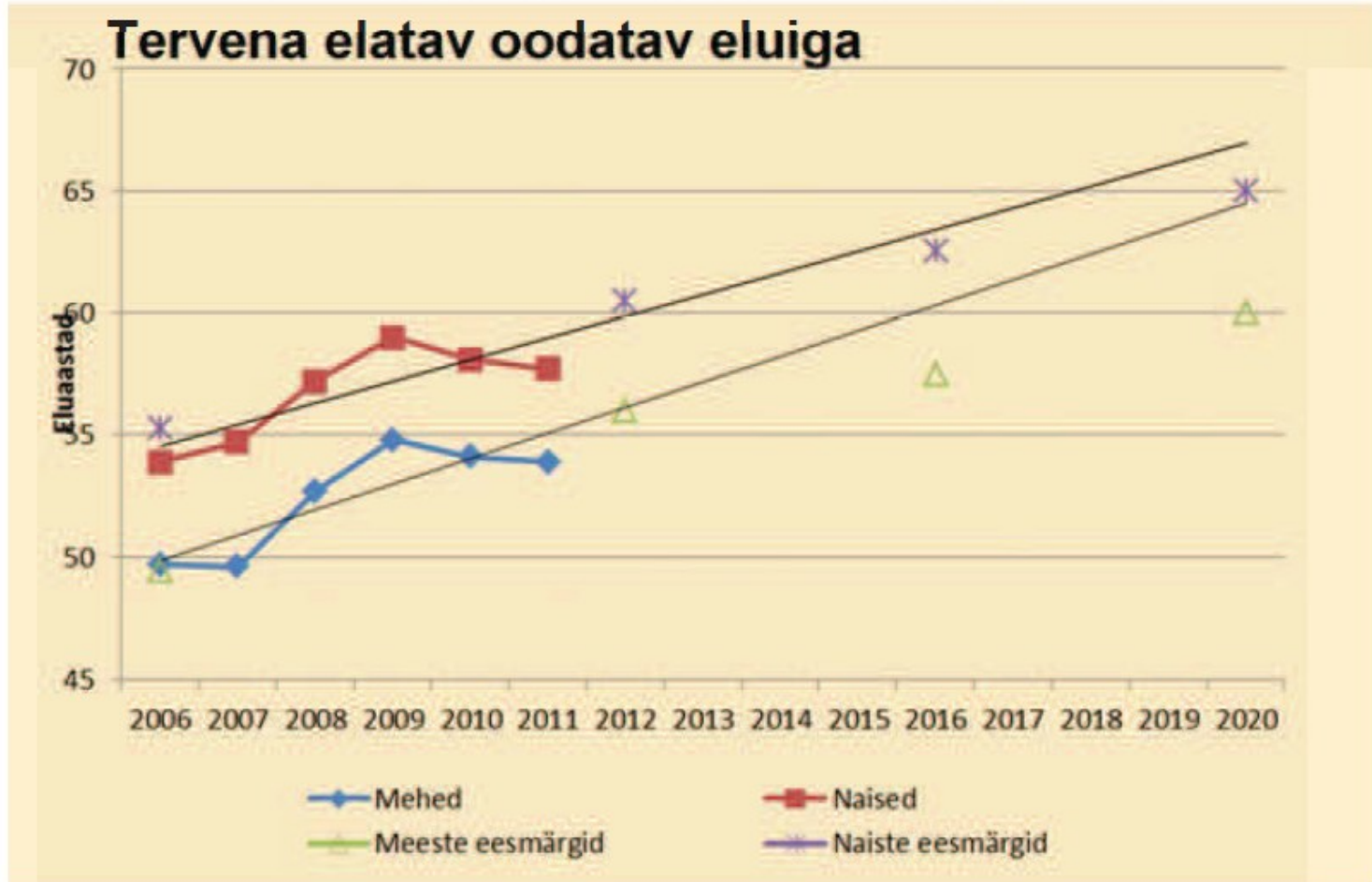
Rahvastiku Tervise Arengukava
2008

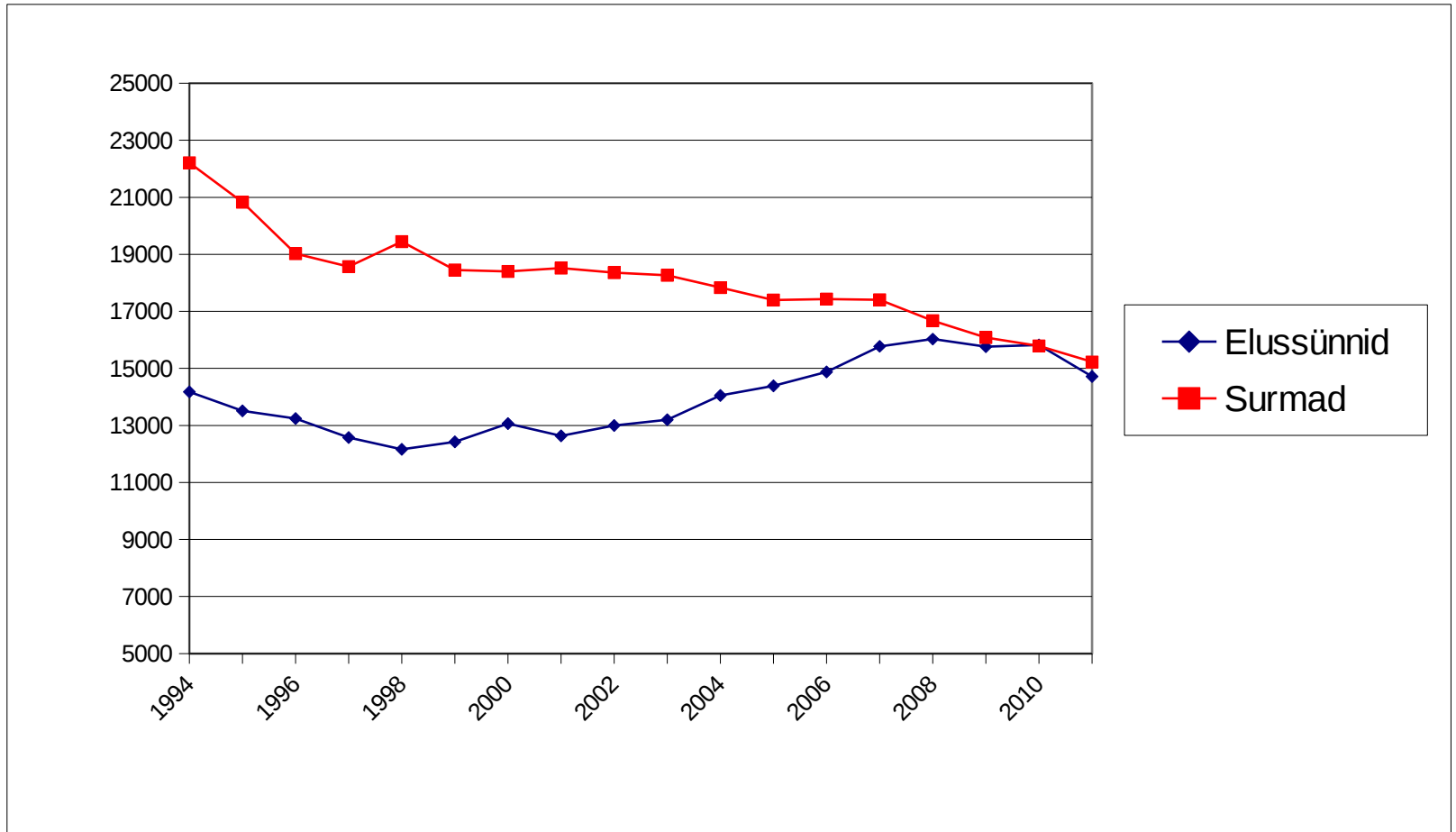
Oodatav eluiga (2)

live 2011 esialgsetel andmetel negatiivne

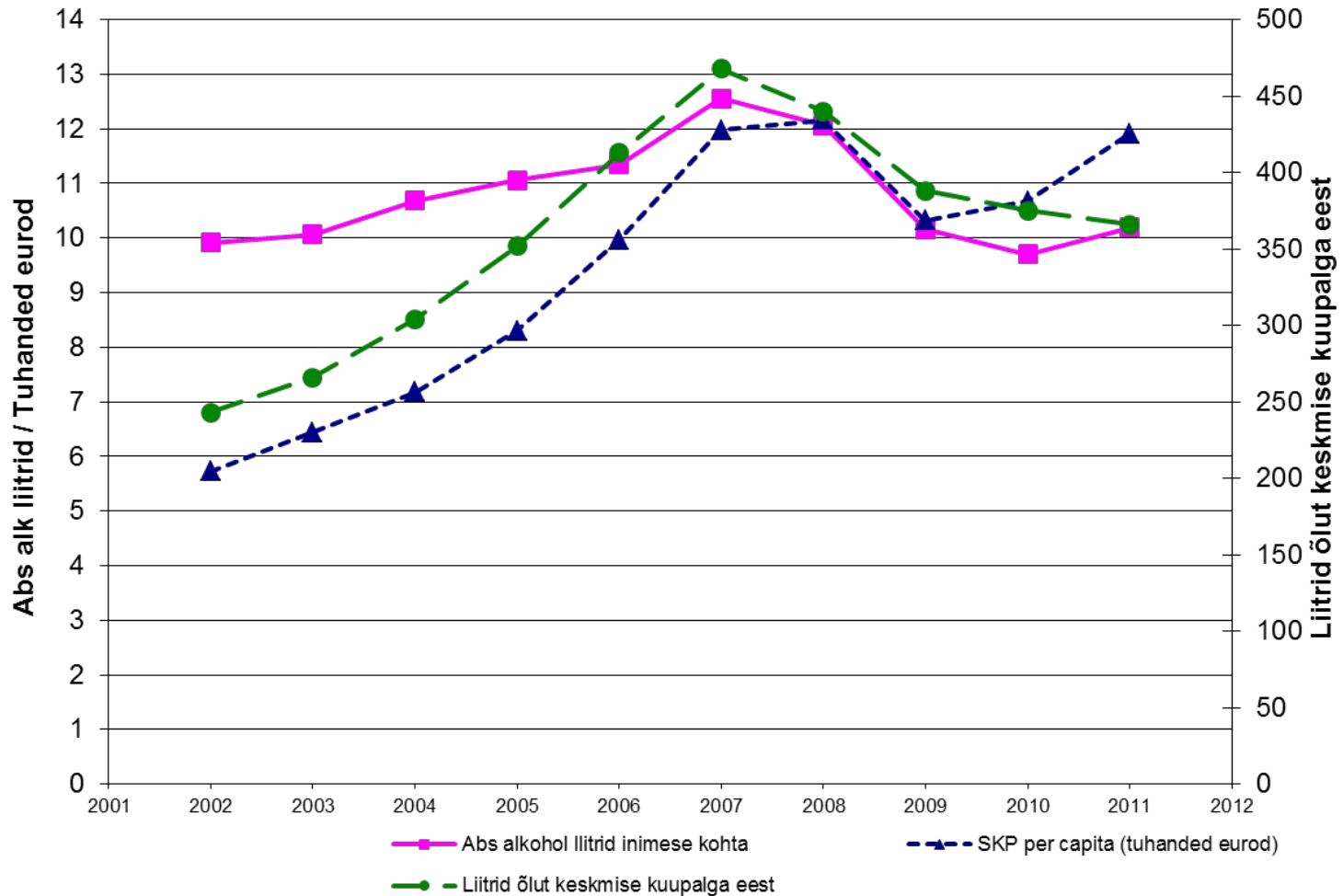
Miks suri 2011.aastal 2756 meest enne 65.eluaastat

Vereringeelundite haigused (I00-I99)	811
Õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad (V01-Y89)	735
Kasvajad (C00-D48)	589
Seedeelundite haigused (K00-K93)	183
Hingamiselundite haigused (J00-J99)	89
Sümptomid ja ebatäpsed seisundid (R00-R99)	88
Nakkus- ja parasiithaigused (A00-B99)	76
Psüühika- ja käitumishäired (F00-F99)	66
Närvisüsteemi- ja tundeelundite haigused (G00-H95)	62
Sisesekretsiooni-, toitumis- ja ainevahetushaigused (E00-E90)	24
Kaasasündinud väärarendid (Q00-Q99)	13
Perinataalperioodi patoloogia (P00-P96)	10
Lihaskonna ja sidekoehaigused (M00-M99)	6
Kuse-suguelundite haigused (N00-N99)	3
Naha- ja nahaaluskoe haigused (L00-L99)	2
Vere- ja vereloomeelundite haigused (D50-D89)	1

Mis põhjustel suri 1055 naist enne 65.eluaastat

	Kasvajad (C00-D48)	424
	Vereringeelundite haigused (I00-I99)	228
	Õnnetusjuhtumid, mürgistused ja traumad (V01-Y89)	141
	Seedeelundite haigused (K00-K93)	81
	Hingamiselundite haigused (J00-J99)	39
	Närvisüsteemi- ja tundeelundite haigused (G00-H95)	31
	Sisesekretsiooni-, toitumis- ja ainevahetushaigused (E00-E90)	23
	Nakkus- ja parasiithaigused (A00-B99)	20
	Psüühika- ja käitumishäired (F00-F99)	18
	Kaasasündinud väärarendid (Q00-Q99)	16
	Sümptomid ja ebatäpsed seisundid (R00-R99)	11
	Lihaskonna ja sidekoehaigused (M00-M99)	7
	Kuse-suguelundite haigused (N00-N99)	6
	Perinataalperioodi patoloogia (P00-P96)	6
	Vere- ja vereloomeelundite haigused (D50-D89)	3
	Raseduse, sünnituse ja sünnitusjärgse perioodi tüsistused (O00-O99)	1

Alkoholi liigtarbimine Eestis: näiliselt omad otsused soodsas keskkonnas

Alkoholiprobleemid Eesti rahvastikus:

**Pooled meestest alkoholi liigtarbijad,
11-13 % alkoholsõltuvus**

Inimesel ei ole probleeme

Madala riskiga
tarvitamine

*Riski suurenemine -
ohustav tarvitamine*

Kahjustav
tarvitamine

Sõltuvus

Manifestsed probleemid

Tarbimist mõjutavad: hind, kättesaadavus, alkoholi kuvand, sotsiaalsed normid

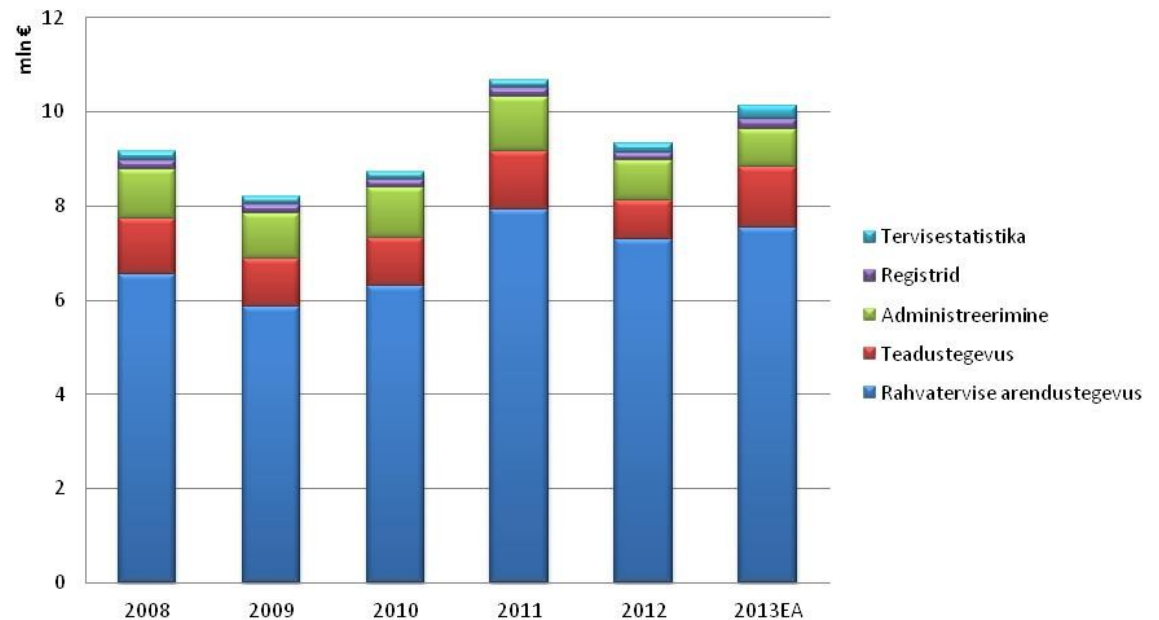
Ainult somaatilise haiguse ravist ei piisa, vaja ka sõltuvusravi

Keskkonna muutmiseks on vaja muuta kahju tegevate

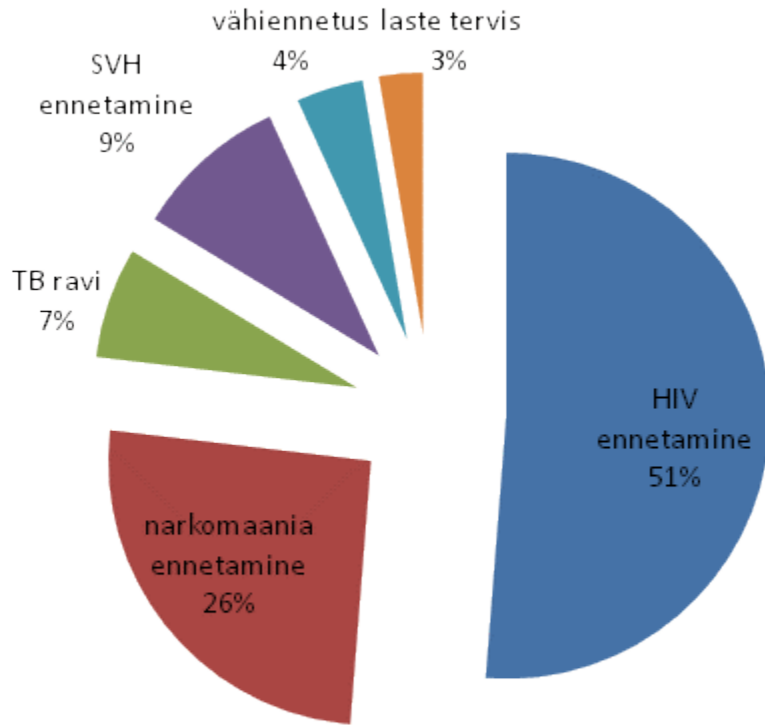
Tervise Arengu Instituut on teadus-arendusasutus, mille tegevuseks:

- Rahvastiku terviseseisundi ja tervisemõjurite uurimine ja hindamine
- Tervisestatistika
- Registrid
- Rahvatervise arendustegevus
- Täiendkoolitused

TAI kulud valdkonniti 2008-2013

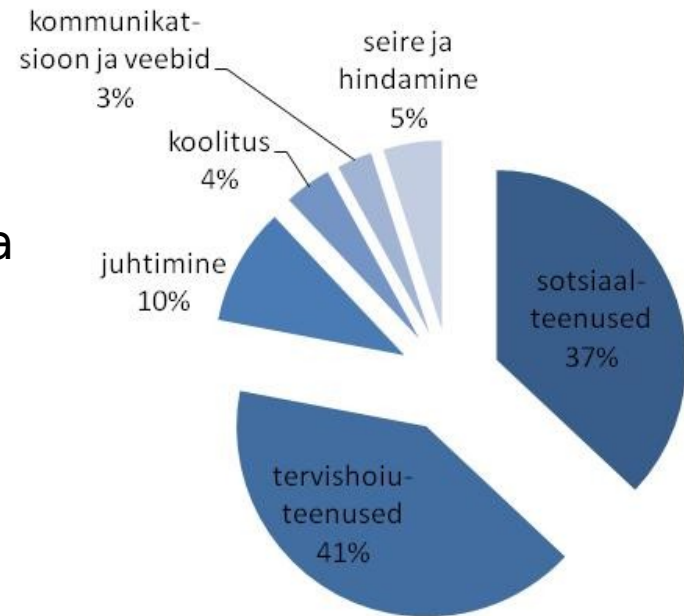

2012. aasta rahvatervise programmide eelarve riigieelarve kulude jagunemine valdkondade ja teenuste lõikes

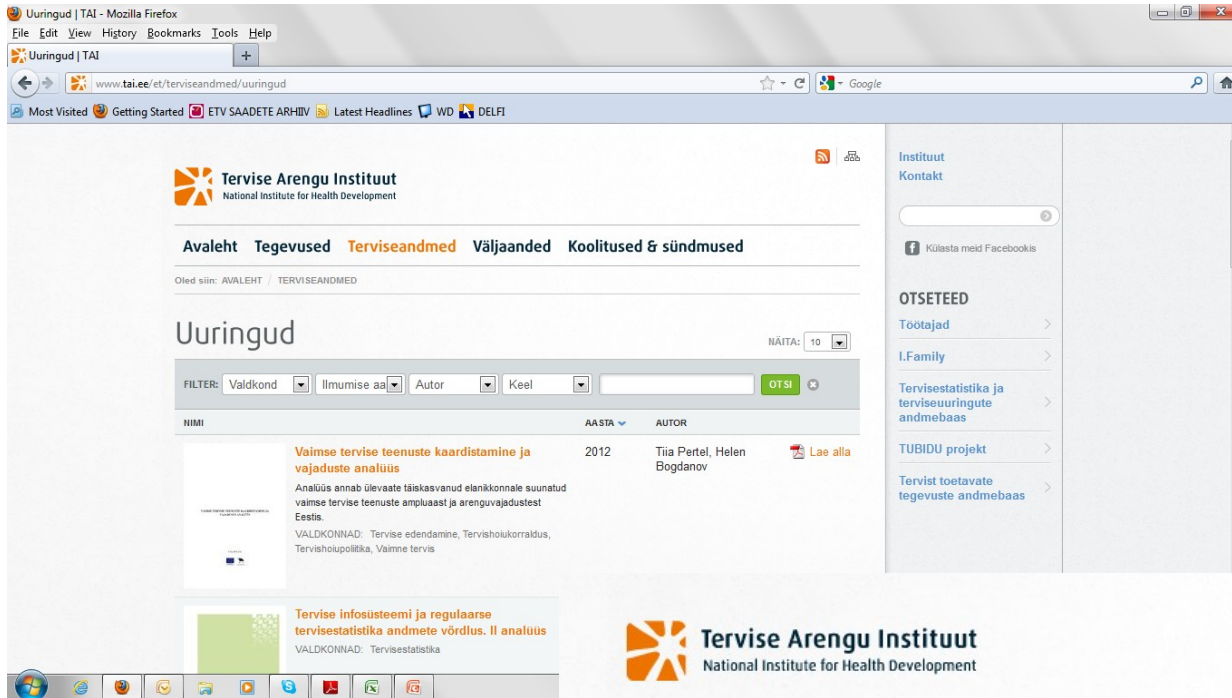

HIV, narkomaania, tuberkuloosi ennetus ja ravi kokku 84% riigieelarvest

- Sotsiaal- ja tervishoiuteenused kokku 78% riigieelarvest

Uuringud | TAI - Mozilla Firefox

File Edit View History Bookmarks Tools Help

Uuringud | TAI

www.tai.ee/et/terviseandmed/uuringud

Most Visited Getting Started ETV SAADETE ARHIIV Latest Headlines WD DELFI

 Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

Avaleht **Tegevused** **Terviseandmed** **Väljaanded** **Koolitused & sündmused**

Oled siin: AVALEHT / TERVISEANDMED

Uuringud

NÄITA: 10

FILTER: Valdkond Ilmumise aa Autor Keel OTSI

NIMI	AASTA	AUTOR
Vaimse tervise teenuste kaardistamine ja vajaduste analüüs Analüüs annab ülevaate täiskasvanud elanikkonnale suunatud vaimse tervise teenuste amplituaast ja arenguvajadustest Eestis. VALDKONNAD: Tervise edendamine, Tervishoiukorraldus, Tervisholopoliitika, Vaimne tervis	2012	Tiia Pertel, Helen Bogdanov Lae alla

Tervise infosüsteemi ja regulaarse terviseandmete võrdlus. II analüüs
VALDKONNAD: Terviseandmed

EST ENG

Uuringud

Terviseandmed ja -uuringute andmebaas

Uuendused

Tervist toetavate tegevuste andmebaas

Toitumise infosüsteem Nutridata

Terviseandmed

< Tagasi

21. JAANUAR 2013

Terviseandmed ja -uuringute andmebaas

Terviseandmed ja terviseuuringute andmebaasis avaldatakse Eesti terviseiga seotud statistikat ja uuringute tulemusi.

Andmeallikateks on Tervise Arengu Instituut, instituudis asuvad meditsiiniregistrid, Terviseamet ja

Vali tervis!
Naerata.

Vali tervis!
Ära suitseta.

Vali tervis!
Käi jala.

Vali tervis!
Söö rohkem
puu- ja köögivilju.

Vali tervis!
Pea alkoholiga
piiri.

Vali tervis!
Pese käsi.

Vali tervis!
Liigu 30 minutit
päevas.